

Brusel 13. listopadu 2025
(OR. en)

15410/25

CULT 128	EMPL 514
AUDIO 111	GENDER 200
CULT HERIT 25	DIGIT 240
EDUC 445	TOUR 23
JEUN 236	MI 907
COMPET 1161	ENV 1222
SAN 743	PROCIV 148
DISINFO 100	RECH 501
RELEX 1475	NDICI 10
FREMP 333	FIN 1352
AG 181	

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 785 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Kulturní kompas pro Evropu

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 785 final.

Příloha: COM(2025) 785 final

V Bruselu dne 12.11.2025
COM(2025) 785 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Kulturní kompas pro Evropu

{SWD(2025) 785 final}

Kulturní kompas pro Evropu

1. Úvod

Evropa je pulzujícím centrem kulturní rozmanitosti, je proslulá svými jazyky, kulturním dědictvím, uměleckými projevy a tvůrčími inovacemi. V Evropě se nachází více památek světového dědictví UNESCO významných z hlediska kultury a přírody nebo obou těchto sfér než v jakémkoli jiném regionu na světě. Je domovem jazykové rozmanitosti, neboť zde existuje více než 24 úředních jazyků EU a přes 60 regionálních nebo menšinových jazyků. Toto kulturní bohatství je svědectvím o sdílené historii a paměti Evropy a hnací silou, která utváří její budoucnost a posiluje pocit evropské sounáležitosti a upevňuje evropské hodnoty, což potvrzuje 87 % občanů, kteří považují kulturu a kulturní dědictví za klíč k tomu, aby se cítili více Evropany¹.

V Evropě je kulturní rozmanitost oslavována, chráněna a neustále přetvářena. Umělcům a kulturním pracovníkům poskytuje živnou půdu pro tvorbu, inovace a posouvání hranic. Kulturní dědictví a dynamika Evropy podporují výměnu, dialog a vzájemné porozumění mezi komunitami a generacemi.

Kulturní aktivity a spojení s bohatým evropským kulturním dědictvím jsou pro náš evropský způsob života zásadní. Důkazy ukazují, že společnosti s vyšší účastí na kulturním životě jsou otevřenější, tolerantnější, demokratičtější a ekonomicky silnější², a že účast na kulturním životě pomáhá v boji proti nenávisti³. Ukazuje se, že účast na kulturních aktivitách zvyšuje také pravděpodobnost, že lidé budou volit, pracovat jako dobrovolníci a účastnit se komunitních aktivit⁴. Přispívá k sociální a územní soudržnosti a odolnosti a k lepšímu zdraví a kvalitě života. 87 % Evropanů souhlasí s tím, že účast na kulturních aktivitách nebo uměleckých akcích zlepšuje jejich emocionální nebo fyzickou pohodu.

Kromě toho jsou evropské kulturní a kreativní odvětví a průmysly klíčové pro podporu inovací a konkurenceschopnosti, vytváření pracovních míst, podporu udržitelného cestovního ruchu a zvýšení atraktivity našich regionů a měst. Více než 2 miliony podniků, které tvoří kulturní a kreativní odvětví v EU, vytvářejí přidanou hodnotu ve výši přibližně 199 miliard EUR a zaměstnávají 7,9 milionu lidí v celé Evropě⁵.

V mezinárodním měřítku je živá kulturní krajina Evropy zdrojem měkké síly a dobré pověsti. Usnadňuje navazování vzájemně výhodných mezinárodních partnerství, posiluje globální angažovanost a podporuje proces rozšiřování EU.

Zároveň je strategický význam kultury pro Evropu podceňován a dosud není plně využíván. V době rychlých a složitých změn, geopolitického napětí, zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, antidemokratických hnutí, klimatické krize, technologických změn a digitální transformace musí Evropa uznávat a využívat potenciál kultury, aby mohla těmto naléhavým problémům čelit.

Kulturní a kreativní odvětví a průmysly čelí specifickým výzvám, mezi něž patří ohrožení umělecké svobody, nejisté pracovní podmínky, nerovnosti v přístupu ke kultuře, rostoucí

¹ [Postoje Evropanů ke kultuře – květen 2025 – průzkum Eurobarometru.](#)

² Širokou sbírku důkazů lze nalézt na stránkách studie [Kultura a demokracie, důkazy – Úřad pro publikace EU.](#)

³ Tamtéž.

⁴ Tamtéž.

⁵ Údaje za rok 2024. Zdroj: [Statistiky z oblasti kultury – zaměstnanost v odvětví kultury – vysvětlení ke statistikám – Eurostat.](#)

globální konkurence a problematika práv duševního vlastnictví v souvislosti s umělou inteligencí. Stejně tak mohou tato odvětví využíváním nových technologií dále zvýšit svou tvůrčí produkci a inovační potenciál, ale také dostupnost kultury a zapojení publika.

I přes významný pokrok, jehož bylo v uplynulých letech dosaženo prostřednictvím evropských agend pro kulturu⁶ a pracovních plánů pro kulturu⁷, EU stále postrádá strategický rámec zaměřený do budoucna, který by důsledně zahrnoval kulturu do tvorby politik a vyzdvihoval její úlohu. Proto předsedkyně Komise von der Leyenová v úvodu svých politických směrů „Volba Evropy“ zdůraznila význam evropské kulturní rozmanitosti a dědictví pro budoucnost Evropy. Podobně i Evropská rada ve své strategické agendě⁸ uznala potřebu podporovat kulturní rozmanitost a dědictví a Evropský parlament⁹, Rada¹⁰ a zúčastněné strany zdůraznily význam strategického rámce EU pro kulturu.

V reakci na tyto výzvy Komise předkládá **Kulturní kompas pro Evropu, v němž stanoví vizi a určuje stěžejní iniciativy**. Vzhledem k tomu, že kultura má potenciál sjednocovat, je ke Kompasu připojen také **návrh společného prohlášení, které bude schvalovat Evropský parlament, Rada a Komise**. Má-li EU prosperovat, musí se kultura stát ústředním bodem její politické vize a sociální a hospodářské strategie. Kulturní kompas bude rovněž sloužit jako strategická opora pro kulturu v rámci víceletého finančního rámce na období 2028–2034¹¹.

2. Vize: Evropa pro kulturu, kultura pro Evropu

Cílem Kulturního kompasu je co nejlépe využít potenciál kultury pro jednotlivce, společnosti a území a zajistit, aby kultura byla ústředním prvkem evropské jednoty, rozmanitosti a excelence. **Vychází ze strategické vize**, v níž Evropa podporuje kulturu a kultura Evropu:

„Evropa pro kulturu“: Bohatá kulturní krajina Evropy je nedílnou součástí identity a rozvoje Unie. Každý má právo vytvářet kulturu a podílet se na ní, požívat základní svobodu uměleckého projevu a svobodně se podílet na tvorbě a užívání kultury. Cílem Kulturního kompasu je začlenit kulturu jako klíčový rozměr do všech příslušných strategií a politik a jejich odpovídajících nástrojů financování. Tím se uznává přirozená společenská, občanská a ekonomická hodnota kultury a její úloha jako základního veřejného statku. Kulturní kompas pomůže kulturním odvětvím prostřednictvím přizpůsobených politik a investic prosperovat, inovovat a konkurovat v celosvětovém měřítku. Přestože je koncipován jako průřezový, uznává a oceňuje specifické rysy jednotlivých kulturních odvětví.

„Kultura pro Evropu“: EU bude využívat bohatou kulturní rozmanitost, kulturní dědictví a kreativitu Evropy k posílení demokratické odolnosti, sociální, hospodářské a územní soudržnosti, zvýšení kvality života lidí a posílení konkurenceschopnosti a inovačního potenciálu Evropy. Cílem Kulturního kompasu je podporovat a vyzdvihoval kulturu jako výraz evropské historie a společných hodnot a zároveň sloužit jako silný katalyzátor společenské odolnosti. Prostřednictvím kultury může EU posílit svou roli světového lídra v oblasti kultury a kreativity, která vychází ze vzájemného porozumění a zakládá se na hodnotách EU.

⁶ Nejnověji: [Sdělení Komise o Nové evropské agendě pro kulturu \(COM/2018/267\)](#).

⁷ Nejnověji: [Usnesení Rady o pracovním plánu EU pro kulturu \(2023–2026\) \(2022/C 466/01\)](#).

⁸ [Strategická agenda na období 2024–2029](#).

⁹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. prosince 2022 o provádění Nové evropské agendy pro kulturu a strategie EU pro mezinárodní kulturní vztahy (2022/2047(INI))

¹⁰ Viz poznámka pod čarou 7.

¹¹ Návrh víceletého finančního rámce na období 2028–2034, který Evropská komise předložila 16. července 2025, umožňuje financování kultury z několika nástrojů EU. [EUR-Lex – 52025DC0570R\(01\) – CS – EUR-Lex](#).

V souladu s touto vizí bude Kulturní kompas směřovat politiky EU **čtyřmi klíčovými směry**, které budou podpořeny horizontálními opatřeními k mobilizaci investic do evropské kultury:

- 1) EU, která podporuje a **posiluje evropské hodnoty a kulturní práva**;
- 2) EU, která **posiluje postavení umělců a pracovníků v kulturním odvětví a podporuje lidi**;
- 3) EU, která se opírá o kulturu a kulturní dědictví, aby se **stala konkurenceschopnější, odolnější a soudržnější**;
- 4) EU, která **podporuje mezinárodní kulturní vztahy a partnerství**.

EU bude potřebovat větší politický závazek a nové politické nástroje, aby mohla Kulturní kompas realizovat. Proto Komise:

- navrhne **společné** interinstitucionální **prohlášení**, které by mělo být schváleno **Evropským parlamentem, Radou a Komisí** pod názvem „Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu“ a které nastíní a potvrdí politický závazek dodržovat klíčové zásady kulturní politiky v Evropě,
- bude pravidelně zveřejňovat **zprávu o stavu kultury v EU** s cílem poskytnout přehled o evropském kulturním prostředí a posoudit pokrok v rozvoji kulturního a kreativního ekosystému, včetně zvláštního důrazu na uměleckou svobodu,
- naváže **strukturovaný dialog EU** se zúčastněnými stranami z oblasti kultury a tvůrčí činnosti za účelem projednání zprávy o stavu kultury a pokroku v plnění klíčových směrů Kulturního kompasu. Tento dialog bude sloužit jako platforma pro výměnu, spoluvytváření a sladění politik,
- na podporu zprávy o stavu kultury zřídí **datové centrum EU pro kulturu**, které bude shromažďovat a analyzovat kulturní údaje a informace, sledovat trendy a vývoj a shromažďovat osvědčené postupy¹². Komise bude rovněž spolupracovat s členskými státy EU a jejich statistickými úřady, jakož i s příslušnými mezinárodními organizacemi, aby pokračovala ve zlepšování statistik EU v oblasti kultury a podporovala tvorbu politik založených na důkazech.

3. EU, která podporuje a posiluje evropské hodnoty a kulturní práva

Demokracie, svoboda, rozmanitost a rovnost jsou hodnoty, které se vzájemně posilují, a EU a její členské státy nesou společnou odpovědnost za jejich prosazování. Svoboda tvořit a účastnit se kulturního života bez překážek je zakotvena v článku 27 Všeobecné deklarace lidských práv¹³ a v článku 13 Listiny základních práv Evropské Unie¹⁴. Tato práva mají zásadní význam pro to, aby jednotlivcům a komunitám umožnily svobodně se vyjadřovat, vést dialog, oslavovat kulturní rozmanitost, rozvíjet umění, uchovávat kulturní dědictví a představovat si budoucnost. Jsou to základní principy Kulturního kompasu.

3.1 Ochrana umělecké svobody

Kultura a kreativita vzkvétají pouze tehdy, je-li zajištěna svoboda tvůrčího projevu. Ochrana této svobody musí být základem každé demokratické a otevřené společnosti a je silným ukazatelem demokratického zdraví společnosti. Ochrana svobody umělců a kulturních pracovníků tvořit bez cenzury a zastrašování a vyjadřovat se k otázkám veřejného zájmu je v

¹² Údaje o audiovizuálním odvětví bude i nadále poskytovat Evropská audiovizuální observatoř a výhledová zpráva Komise o evropských médiích.

¹³ [Všeobecná deklarace lidských práv | Organizace spojených národů](#).

¹⁴ [Listina základních práv Evropské unie](#).

EU kolektivní odpovědností. Přesto se i nadále objevují zprávy¹⁵ o údajných nepřiměřených zásazích, které ovlivňují nezávislost kulturních institucí, o používání tzv. morálních zákonů, o cenzuře nebo zastrašování umělců, a dokonce o autocenzuře.

Vzhledem k tomu, že demokracie a občanská společnost jsou na celém světě pod tlakem, je třeba takové případy dokumentovat, pečlivě sledovat a přijmout opatření, která nabídnou „bezpečné útočiště“ ohroženým a vysídleným umělcům¹⁶. Členské státy a orgány EU by měly zajistit, aby jejich politiky, právní rámce a správní postupy podporovaly svobodnou uměleckou tvorbu, vyjadřování a šíření. Evropa by měla vystupovat na ochranu umělecké svobody a zvyšovat informovanost o ní.

Proto se Komise bude ve své budoucí zprávě o stavu kultury v EU systematicky **věnovat zkušenostem umělců v souvislosti s uměleckou svobodou**. Pomůže také **chránit uměleckou svobodu** prostřednictvím současných i budoucích politik a programů EU, zejména v rámci navrhovaného budoucího programu **AgoraEU**, který je součástí příštího dlouhodobého rozpočtu EU. Ochrana umělecké svobody je rovněž důležitou součástí širší demokratické struktury našich společností a Evropský štít pro demokracii má za cíl dlouhodobě chránit a podporovat demokracii a odolnost společnosti.

3.2 Podpora kulturní a jazykové rozmanitosti

Kulturní a jazyková rozmanitost je jádrem evropského projektu a ztělesňuje motto EU „Jednotná v rozmanitosti“. Závazek zachovat ji je předpokladem evropské kulturní suverenity a demokratické kultury. Proto je EU sama signatářem Úmluvy UNESCO o rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005¹⁷.

EU prostřednictvím svých politik a programů aktivně chrání, rozvíjí a podporuje kulturní a jazykovou rozmanitost a v souladu s politickými směry předsedkyně von der Leyenové bude i nadále pracovat na ochraně práv příslušníků menšin v Evropě. Od roku 2021 do roku 2024 bylo v rámci programu Kreativní Evropa podpořeno 670 nadnárodních kulturních partnerství; v kinech v celé Evropě bylo uvedeno 554 filmů a 37,9 milionu lidí mělo přístup k evropským audiovizuálním dílům z jiných evropských zemí¹⁸.

Důležitou roli při zviditelňování evropských kulturních odvětví hraje pět kulturních cen EU¹⁹, které oceňují a propagují jejich rozmanitost a excelenci. Na tomto základě Komise navrhne **novou cenu EU za scénická umění, která má ocenit uměleckou excelenci** a zároveň posílit dovednosti, přístup na trh a profesní sítě v celém evropském ekosystému scénických umění.

Prostřednictvím **Evropského dne jazyků**²⁰ oslavuje EU jazykovou rozmanitost jako ztělesnění bohatého kulturního dědictví Evropy a základní kámen demokracie. **Podpora výuky jazyků a jazykové rozmanitosti je jedním z konkrétních cílů programu Erasmus+**²¹. V oblasti

¹⁵ [Rada Evropy, 2023. Svoboda tvořit: Umělecká svoboda v Evropě.](#)

¹⁶ [Závěry Rady o ohrožených a vysídlených umělcích 2023/C 185/09.](#)

¹⁷ [Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005 | Rozmanitost kulturních projevů.](#)

¹⁸ V rámci složky programu Média byl také podpořen vývoj více než 300 her nebo titulů s imerzivním obsahem, z nichž mnohé získaly prestižní ocenění.

¹⁹ Financováno v rámci složky programu Kreativní Evropa – Kultura: cena Evropské dědictví / cena Europa Nostra; cena Hudba hýbe Evropou pro hudební talenty, cena EU za současnou architekturu – cena Miese van der Rohe, cena EU za literaturu a nově zřízená cena Simone Veilové – ocenění EU za židovskou kulturu a dědictví.

²⁰ [Evropský den jazyků | Evropská komise](#), společná iniciativa s Radou Evropy.

²¹ [Příklady projektů na podporu regionálních a menšinových jazyků: kompilace projektů spolufinancovaných programem Erasmus+ a Kreativní Evropa.](#)

kultury, audiovize a nových médií (např. videohry nebo rozšířená realita) se Kreativní Evropa zasloužila o podporu rozmanitosti a šíření evropského obsahu a rozšíření publika.

Aktivní propagace obsahu online „*Made in Europe*“ je nezbytná pro to, aby digitální publikum objevilo a ocenilo její bohatství a rozmanitost. Významného pokroku bylo dosaženo prostřednictvím regulačních a politických opatření. Například revize směrnice o audiovizuálních mediálních službách z roku 2018²² posílila viditelnost a význam evropského audiovizuálního obsahu u „videa na vyžádání“ (VOD), zajistila alespoň 30% podíl evropských děl v jejich katalogích a požaduje, aby provozovatelé vysílání zajistili většinový podíl vysílacího času pro evropská díla. Využití dat velkého objemu a umělé inteligence může dále zvýšit možnosti vyhledání různorodého evropského obsahu, jak je uvedeno ve strategii pro využívání umělé inteligence²³.

Kromě toho výzkum a inovace financované z programu Horizont Evropa posilují odolnost kulturního a kreativního odvětví, podporují udržitelný růst a využívají technologie a spolupráci k zachování a obohacení kulturní a jazykové rozmanitosti Evropy.

Komise bude i nadále chránit a posilovat bohatou škálu evropských kulturních a jazykových projevů. K tomu využije veškerý potenciál výzkumu, inovací a technologií. V návaznosti na zveřejnění studie na stejné téma²⁴ prohloubí **výzkum a podpoří investice do možnosti vyhledávání různorodého kulturního online obsahu vytvořeného v Evropě**, aby se podpořila jeho konzumace v EU i mimo ni, se zvláštním zaměřením na evropský hudební a literární online obsah.

3.3 Rozšíření účasti na kulturním dění a přístupu ke kultuře

Účast na kulturním dění a přístup ke kulturním aktivitám jsou nezbytné pro podporu aktivního občanství a jsou základním pilířem každé demokratické a inkluzivní společnosti.

Některé členské státy již zavedly kulturní průkazy, které mají zlepšit přístup ke kultuře, zejména pro mladé lidi. **Přístup ke kultuře rovněž různými způsoby podporují** finanční prostředky EU, zejména v rámci programu **Kreativní Evropa**, například podporou průkazů platných v kinech patřících do sítě Europa Cinemas v několika zemích EU v rámci složky MEDIA. Možnosti poznávání rozsáhlého evropského kulturního dědictví rozšiřují takové iniciativy, jako jsou **Dny evropského dědictví²⁵ nebo kulturní trasa DiscoverEU²⁶**.

Stále je však třeba dosáhnout zlepšení. 51 % Evropanů se v posledních dvanácti měsících nevěnovalo žádné umělecké činnosti, ať už individuálně nebo v rámci skupiny^{27,28}. Proto Komise dále zlepší přístup mladých lidí ke kulturnímu dědictví v celé Evropě tím, že i) vytvoří **dobrovolný rámec pro vzájemné uznávání průkazů pro vstup do kulturních institucí a památkových objektů pro mladé lidi vydávaných na vnitrostátní úrovni**, ii) bude mezi mladými lidmi propagovat **kulturní trasu DiscoverEU** a iii) **rozšíří kulturní nabídku u slevové karty EU pro mládež** v rámci programu Erasmus+.

Na účast má vliv řada dalších faktorů od socioekonomického statusu přes zdravotní postižení, etnický původ, pohlaví, věk až po zeměpisnou polohu²⁹. Aby se účast na kulturním dění

²² Směrnice (EU) 2018/1808.

²³ COM(2025) 723.

²⁴ Studie uvedené v pracovním plánu EU pro kulturu na období 2023–2026 (Úř. věst. C 466, 7.12.2022).

²⁵ [Dny evropského dědictví | Dny evropského dědictví](#), spolufinancované EU a Radou Evropy.

²⁶ [Kulturní trasa DiscoverEU | Evropský portál pro mládež](#) inspiruje mladé lidi, aby své cesty přizpůsobili kultuře a kulturním památkám. Akce DiscoverEU je financována v rámci programu Erasmus+.

²⁷ [Statistiky z oblasti kultury – účast na kulturním dění – vysvětlení ke statistikám – Eurostat](#).

²⁸ [Postoje Evropanů ke kultuře – květen 2025 – průzkum Eurobarometru](#).

²⁹ [Statistiky z oblasti kultury – účast na kulturním dění – vysvětlení ke statistikám – Eurostat](#).

rozšířila a zkvalitnila, měly by EU a její členské státy posoudit, jak mohou zapojení do kulturního života podpořit politiky týkající se například vědy, zdraví, životního prostředí, vzdělávání, odborné přípravy a sociální soudržnosti. Evropa bude i nadále udávat směr a vytvářet rovné příležitosti prostřednictvím udržitelných investic a inkluzivní a přístupné koncepce kulturní infrastruktury a programů. V tomto duchu Komise připraví zprávu na podporu členských států při zvyšování účasti osob se zdravotním postižením na kulturním dění a jejich podporování.

4. EU, která posiluje postavení umělců a pracovníků v kulturním odvětví a podporuje lidi

Kulturní život vzkvétá, když společnost vytváří podmínky, které umožňují jednotlivcům a umělcům experimentovat a posouvat hranice. To vyžaduje spravedlivé pracovní podmínky pro umělce a kulturní pracovníky, bezpečné pracovní prostředí bez jakéhokoli násilí a odpovídající vzdělání, odbornou přípravu a dovednosti. Zároveň je nezbytné zabývat se reálnými problémy, s nimiž se potýkají mladí lidé, včetně začínajících umělců, aby bylo možné vybudovat kulturně bohatou Evropu, která si svých lidí skutečně váží. EU musí podporovat vzdělávání v oblasti umění a inkluzivní a bezpečný přístup dětí, mladých lidí a nedostatečně zastoupených skupin ke kultuře.

4.1 Zajištění spravedlivých pracovních podmínek

Mnoho kulturních pracovníků se v praxi stále setkává s obtížemi při využívání rovnocenných práv a ochrany.

V roce 2024 bylo v kulturních a kreativních odvětvích v celé EU zaměstnáno 7,9 milionu lidí, což představuje 3,8 % celkové zaměstnanosti v EU. Složení pracovní síly a druhy zaměstnání jsou však velmi různorodé³⁰. Nezávislá práce a samostatná výdělečná činnost je zde běžnější než v jiných odvětvích, přičemž téměř třetina pracovníků v kulturním odvětví v celé EU je samostatně výdělečně činná, což je více než dvojnásobek celkového průměru EU³¹. Délka trvání pracovních smluv bývá kratší a méně stabilní ve srovnání s tradičnějšími pracovními smlouvami. Podíl osob, které mají smlouvu na dobu neurčitou, je o 15,2 procentního bodu nižší než na celkovém trhu práce³². U umělců a spisovatelů je také méně pravděpodobné, že budou mít jen jedno zaměstnání³³, a více než polovina audiovizuálních tvůrců (režisérů, scenáristů atd.) zažívá dlouhá období bez placené práce³⁴. Dostupné údaje a kontrolní zjištění ukazují na značnou míru nehlášené práce v těchto odvětvích³⁵.

Pracovní podmínky v oblasti kultury jsou často nejisté³⁶ a umělci a pracovníci v kultuře bývají vyloučeni ze sociální ochrany nebo jsou jí kryti jen částečně. Mezi faktory, které mají negativní dopad na duševní zdraví těchto pracovníků, patří také špatné pracovní podmínky. Pracovníci se zdravotním postižením se stále potýkají s četnými překážkami, které jim brání v tom, aby svou

³⁰ [Statistiky z oblasti kultury – zaměstnanost v odvětví kultury – vysvětlení ke statistikám – Eurostat](#).

³¹ Tamtéž.

³² Tamtéž.

³³ Tamtéž.

³⁴ [Postavení umělců a kulturních a tvůrčích pracovníků v Evropě – Evropská audiovizuální observatoř](#)

³⁵ [Charakteristiky zaměstnání a nehlášená práce v kulturních a tvůrčích odvětvích – Evropský orgán pro pracovní záležitosti](#).

³⁶ Podle [průzkumu, který v roce 2024 provedla organizace Panteia](#), má 68 % dotázaných umělců a pracovníků v kulturních a kreativních odvětvích více než jedno zaměstnání a 71 % nemá přístup k dostatečné sociální ochraně; zejména se to týká nezávislých umělců a samostatně výdělečně činných umělců.

práci vykonávali na stejné úrovni jako ostatní. V kulturních odvětvích také přetrvávají rozdíly ve výdělcích mezi muži a ženami, přičemž nízké mzdy pobírá vyšší podíl žen než mužů³⁷.

V minulých letech došlo v členských státech k významnému vývoji a několik zemí přijalo právní předpisy o statusu umělců nebo jiná zvláštní opatření na podporu umělců, například vypracovalo politiky a charty týkající se jejich platových a pracovních podmínek. Na úrovni EU Komise podpořila různé studie, skupiny odborníků a semináře s aktivním zapojením členských států³⁸, do nichž se zapojili zástupci z řad kultury i zaměstnanosti a sociálních věcí, zúčastněné strany, sociální partneři a Evropský parlament³⁹.

Je důležité zintenzivnit opatření na úrovni EU s cílem zlepšit pracovní podmínky umělců. Komise navrhne **Chartu umělců EU, která by měla stanovit základní zásady, pokyny a závazky týkající se spravedlivých pracovních podmínek** v těchto odvětvích a zvýšit jejich dodržování a odpovědnost, zejména ze strany příjemců finančních prostředků EU na kulturu. Uspořádá v EU **výměnu názorů na vysoké úrovni se zúčastněnými stranami a sociálními partnery** a její výsledky přispějí k návrhu charty.

Kromě toho, aby se pracovní podmínky umělců zlepšily, musí mít umělci jasnou představu o svých právech, včetně právního a smluvního rámce, kterým se jejich práce řídí. Za tímto účelem Komise podpořila **spuštění online nástroje „Takhle pracujeme“ na platformě Creatives Unite**, který nabízí přehled o právních a politických rámcích, jež utvářejí postavení umělců, jejich sociální zabezpečení a pracovní vztahy⁴⁰. Bude také spolupracovat s **iniciativou Creators Learn Intellectual Property**, kterou vyvinula Světová organizace duševního vlastnictví a která nabízí podporu pracovníkům v kreativním odvětví v otázkách duševního vlastnictví.

4.2 Usnadnění přeshraniční mobility v oblasti kultury

Přeshraniční spolupráce a mobilita mají zásadní význam jak pro kariéru umělců, tak pro rozvoj evropského kulturního prostoru podporujícího propojení a dialog mezi pracovníky v kreativním odvětví a občany. Slouží také jako katalyzátor konkurenceschopnosti a přístupu na nové trhy, umožňuje kulturním a kreativním dílům volnější přeshraniční pohyb a oslovení širšího publika a stimuluje růst a rozsah evropské tvůrčí ekonomiky.

Podpora přeshraniční spolupráce je jádrem programu Kreativní Evropa, v jehož rámci v letech 2014–2020 získalo mezinárodní zkušenosti více než 22 000 profesionálů. Se spuštěním **programu mobility Kultura hýbe Evropou**⁴¹ se rozšířily možnosti mobility. V letech 2022 až 2025 již tento program podpořil více než 6 000 umělců a pracovníků v kulturním odvětví ze 40 zemí a vytvořil více než 280 rezidenčních pobytů pro umělce, které přivítaly přes 1 000 jednotlivých umělců.

Plné využití těchto výhod však stále omezuje několik překážek. Kulturní organizace, umělci a pracovníci čelí nákladným administrativním problémům, které brání přeshraniční mobilitě. Například umělci, kteří chtějí cestovat po Evropě, musí překonávat překážky plynoucí z pravidel týkajících se rozdílných předpisů v oblasti zaměstnanosti a sociálního zabezpečení,

³⁷ Údaje za rok 2022. Podle [údajů Eurostatu](#) byl sice v roce 2022 v EU zaznamenán nejnižší genderový rozdíl v oblasti zaměstnání v kultuře za poslední desetiletí, ale tato rovnováha se neodráží ve výdělcích. [Statistiky z oblasti kultury – genderová rovnost – vysvětlení ke statistikám – Eurostat](#).

³⁸ [Postavení a pracovní podmínky umělců a kulturních a tvůrčích pracovníků – Úřad pro publikace EU; Mapování pracovních podmínek v kulturním a kreativním odvětví v EU](#).

³⁹ Evropský parlament je hlavním zastáncem [rámce EU pro sociální a profesní situaci umělců a pracovníků v kulturních a tvůrčích odvětvích C/2024/4208](#).

⁴⁰ [Takhle pracujeme – Mapování pracovních podmínek v kulturním a kreativním odvětví v EU \(creativesunite.eu\)](#).

⁴¹ [Kultura hýbe Evropou – Kultura a kreativita](#).

možného dvojího zdanění a složitostí přeshraničního poskytování služeb. Víza a pracovní povolení pro občany třetích zemí často představují další překážku v pohybu a zvyšují náklady.

V rámci připravovaného **balíčku spravedlivé pracovní mobility** Komise navrhne iniciativy, které zmodernizují, zjednoduší a zdigitalizují pravidla a postupy v oblasti mobility pracovních sil a volného pohybu. Tyto iniciativy, jako je **evropský průkaz sociálního zabezpečení**, budou přímo prospěšné pro účastníky přeshraniční mobility v oblasti kultury. **Zásadní jsou** udržitelné **investice EU do mobility**, včetně **posílení podpory programu Kultura hýbe Evropou**.

4.3 Zapojení mládeže do struktur řízení kultury a zároveň podpora mladých a začínajících talentů

Mladí lidé hrají zásadní roli při utváření současné i budoucí kultury. Jejich názory zpochybňují tradiční postupy a rozšiřují obzory uměleckého vyjádření, což je nezbytné pro vývoj a oživení kreativity.

Mladí lidé musí být uznáváni jako nedílná součást kulturního společenství. Hlavní součástí strategií rozvoje kulturní infrastruktury by měly být investice do tvůrčích prostor vedených mladými lidmi, které jsou ve vlastnictví komunity. Pokud mladí lidé hrají významnou roli v procesech tvorby politik, mohou se zasazovat o svá kulturní práva.

Komise bude i nadále podporovat smysluplnou účast mladých lidí na tvorbě politik EU prostřednictvím svých zavedených nástrojů. Kromě toho zřídí **sít' kulturních ambasadorů mládeže**, v níž budou probíhat diskuse o otázkách kulturní politiky. Prostřednictvím připravované **strategie pro mezigenerační spravedlnost** plánuje Komise – **zachováním kulturního dědictví a jazyků a inovacemi vedenými kulturou** – podporovat **mezigenerační učení**.

Tvorba kulturní politiky v Evropě by se měla více zaměřit také na mladé a začínající umělce a mladé pracovníky v kulturním odvětví. Komise bude i nadále podporovat a povzbuzovat cílené přístupy, mimo jiné prostřednictvím **platformy** v rámci složky Kultura programu Kreativní Evropa a specializovaných **programů stáží v rámci programu Erasmus+**.

4.4 Poskytování kulturního a uměleckého vzdělávání

Kultura a vzdělávání jsou spolu úzce propojeny. Vzdělávání je pro kulturní instituce zásadní a umění hraje důležitou roli ve vzdělávání a rozvoji člověka od útlého věku⁴². Začlenění kultury a uměleckého vzdělávání do formálního, neformálního a informálního vzdělávání a odborné přípravy – jako jejich klíčových prvků – kultivuje smysl pro akci, zlepšuje tvůrčí projev, studijní výsledky, kritické myšlení a pohodu žáků. Erasmus+ podpořil řadu projektů v oblasti kultury a uměleckého vzdělávání, včetně spolupráce s muzei a knihovnami.

Účast na kulturních aktivitách úzce souvisí s občanskou angažovaností a pomáhá lidem rozvíjet sebedůvěru, empatii, toleranci a komunikační dovednosti. Komise vypracuje **projekt vzájemného učení s cílem posílit občanskou angažovanost žáků a jejich smysl pro demokratické občanství** prostřednictvím kultury, a to jak v rámci školy, tak v jejím okolí.

Formální vzdělávání a celoživotní učení by měly využívat kulturu k rozvoji základních tvůrčích dovedností, včetně dovedností, které jsou pro EU zásadní pro překonání inovační mezery a přípravu mladých lidí na rychle se měnící ekonomiku a budoucí trh práce. Umělecké vzdělávání a odborná příprava mohou mít také širší dopady, protože mohou inspirovat školy a rodiny k návštěvě kulturních institucí, muzeí, divadel a knihoven a k jejich využívání jako tvůrčího vzdělávacího prostoru. Umělecké a kulturní vzdělávání ve školách má však často nízký status,

⁴² [Doporučení Rady o metodách kombinovaného učení v zájmu vysoce kvalitního a inkluzivního primárního a sekundárního vzdělávání 2021/C 504/03](#).

je nedostatečně financováno, v některých členských státech se nachází na okraji politiky a v době rozpočtových omezení je často omezováno.

Poskytování uměleckého a kulturního vzdělávání je třeba posílit a zlepšit jeho kvalitu. Komise bude **podporovat silnější meziodvětvovou spolupráci mezi politikami v oblasti kultury a vzdělávání**. Bude podporovat partnerství mezi umělci, kulturními institucemi, komunitními kulturními organizacemi, školami a poskytovateli neformálního vzdělávání a bude podporovat projekty v oblasti umění a kulturního vzdělávání na místní úrovni.

Prostřednictvím **unie dovedností se Komise snaží řešit výrazný pokles četby knih**. Bude využívat nedávnou práci odborníků z členských států a iniciativy na podporu čtení, jako je **Den evropských autorů**⁴³, přičemž bude **rovněž těžit z důležité úlohy knihoven a jejich odborných znalostí**. K tomuto zásadnímu cíli přispěje **koalice EU v oblasti gramotnosti**, jejíž zřízení bylo oznámeno pro rok 2026⁴⁴.

4.5 Zlepšování zdraví a kvality života prostřednictvím kultury

Kulturní praxe posiluje zdraví, blahobyt a kvalitu života jednotlivce, komunity i společnosti. Integrace kulturních a zdravotních iniciativ se ukázala jako účinná při posilování komunitních vazeb, emocionální a fyzické odolnosti, podpoře duševního zdraví a boji proti osamělosti⁴⁵, což může pomoci řešit problémy duševního zdraví dětí a mládeže.

Svým komplexním přístupem k duševnímu zdraví z roku 2023⁴⁶ učinila Komise první krok, neboť uznala, že politiky v oblasti umění a kultury zlepšují duševní zdraví a kvalitu života jednotlivců i společnosti a podporují odolnost duševního zdraví. Jako jeden z inovativních přístupů v tomto ohledu označila sociální předepisování kulturních aktivit v zařízeních primární péče. Projekty financované EU na toto téma poskytly další znalosti⁴⁷, určily osvědčené postupy a pomohly zvýšit informovanost veřejnosti.

Politická doporučení pro rok 2025 vypracovaná odborníky na kulturu a zdraví z členských států EU⁴⁸ vyzývají k přijetí odvážných opatření, jako je vytvoření meziodvětvových strategií, zajištění udržitelného financování pro rozvoj výzkumu a zajištění spravedlivého přístupu. Komise s podporou odborníků vypracuje **pokyny EU pro tvůrce politik a zúčastněné strany týkající se kultury, zdraví a kvality života**. Bude také nadále podporovat pravidelnou výměnu osvědčených postupů v této oblasti a přeshraniční spolupráci prostřednictvím programu Kreativní Evropa.

5. EU, která se opírá o kulturu a kulturní dědictví, aby byla konkurenceschopnější, odolnější a soudržnější

Kulturní a kreativní odvětví a průmysly patří k nejdynamičtějším hospodářským odvětvím v Evropě, která podporují inovace a konkurenceschopnost, vytvářejí pracovní místa a zvyšují atraktivitu našich měst a regionů. Startupy v oblasti digitálních technologií jsou v kulturních a

⁴³ [Den evropských autorů – Kultura a kreativita](#).

⁴⁴ Evropská koalice v oblasti gramotnosti byla oznámena v [Akčním plánu pro základní dovednosti](#), Evropská komise, březen 2025.

⁴⁵ [What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? \(Jaké existují důkazy o úloze umění při zlepšování zdraví a duševní pohody?\) A scoping review \(Přehledový průzkum\)](#), WHO, 2019.

⁴⁶ [Komplexní přístup k duševnímu zdraví – Evropská komise](#).

⁴⁷ Stejně jako projekt CultureForHealth.

⁴⁸ Evropská komise: Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, *Culture and health – Time to act (Kultura a zdraví – čas jednat)*, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/0432398>.

kreativních odvětvích velmi aktivní⁴⁹. Kultura rovněž vytváří významné vedlejší účinky na růst v jiných odvětvích. Například cestovní ruch zaměřený na kulturu představuje 40 % veškerého evropského cestovního ruchu⁵⁰.

Evropská kulturní a kreativní produkce má stále nevyužitý potenciál jak v rámci jednotného trhu EU, tak na celosvětové úrovni. Aby bylo možné její potenciál využít a přispět ke konkurenceschopnosti EU, musí být kulturní a kreativní odvětví a průmysly podpořeny v transformacích, kterým jsou vystaveny. To musí být provedeno způsobem, který zajistí podporu rozmanitosti, ochranu práv tvůrců, dodržování odpovídajících etických norem a ochranu kulturního dědictví, včetně digitálního dědictví.

Kromě průřezových opatření použitelných napříč odvětvími se jednotlivá odvětví potýkají se specifickými problémy a potřebami, které bude Komise nadále řešit prostřednictvím odvětvových iniciativ, osvědčených formátů spolupráce⁵¹ a finančních toků⁵², které budou v souladu se zastřešujícími politickými cíli.

5.1 Využití digitálních technologií a umělé inteligence v kulturních a kreativních odvětvích a průmyslech

Kulturní a kreativní odvětví a průmysly těží z digitálních technologií a jsou jimi proměňovány. Zejména umělá inteligence mění způsob, jakým je kultura vytvářena, zpřístupňována a vnímána. Nabízí nové příležitosti pro inovace a zapojení publika, včetně podpory kulturního dědictví prostřednictvím restaurování, rekonstrukce, konzervace, adaptace k novému využití pro virtuální produkci a lepšího zapojení uživatelů. Současně s umělou inteligencí vyvstávají i nové výzvy, zejména pokud jde o autorská práva a neoprávněné využívání obsahu chráněného autorským právem při trénování generativních modelů umělé inteligence, etické využívání, kulturní rozmanitost, přesuny pracovních míst, spravedlivé odměňování tvůrců a potřebné kvalifikace. Kromě toho je zásadní věnovat pozornost takovým otázkám, jako je šíření obsahu vytvořeného umělou inteligencí, přístup k datům a financování a závislost na technologiích pocházejících ze zemí mimo EU. Využívání umělé inteligence v kulturních a kreativních odvětvích je stále nerovnoměrné⁵³, což rovněž vyvolává potřebu kultivování pokročilých dovedností.

Pro evropské kulturní a kreativní odvětví a průmysly je zásadní příznivé regulační prostředí zaměřené na budoucnost. EU vyvíjí regulační rámec⁵⁴, který podporuje tvůrce a další subjekty v odvětví investující do tvorby a tvůrčích talentů tím, že chrání tvůrčí obsah, podporuje spravedlivé odměňování a stanoví standardy pro důvěryhodnou a na člověka zaměřenou umělou inteligenci.

⁴⁹ Ze všech průmyslových ekosystémů přitahují kulturní a kreativní odvětví jeden z nejvyšších podílů technologických startupů, stejně jako zdravotnictví a mobilita. Více informací: [Evropská komise, „Výroční zpráva o jednotném trhu a konkurenceschopnosti“, 2024.](#)

⁵⁰ [Světová organizace cestovního ruchu při OSN \(UNWTO\), „Zpráva o synergiích mezi cestovním ruchem a kulturou“, 2018.](#) Podle zprávy UNWTO z roku 2021 navíc místa, která se objevují v populárních filmových nebo televizních produkcích, zaznamenávají průměrný nárůst příjezdů návštěvníků o 25 až 40 %

⁵¹ Například [expertní skupina pro kulturní dědictví](#), [Evropské filmové fórum](#) nebo iniciativa [Hudba hýbe Evropou](#).

⁵² Například v rámci složky Média programu Kreativní Evropa, která se týká audiovizuálního odvětví, nebo v rámci složky Kultura programu Kreativní Evropa, která je zaměřena na scénická umění (Perform Europe).

⁵³ Řešení založená na umělé inteligenci začalo využívat 51 % společností zabývajících se produkcí videoher, 39 % audiovizuálních společností a 35 % zpravodajských mediálních společností. Výhledová zpráva o evropském mediálním průmyslu z roku 2025 | Formování digitální budoucnosti Evropy.

⁵⁴ Jedná se zejména o [směrnici \(EU\) 2019/790](#), [směrnici \(EU\) 2018/1808](#), [nařízení \(EU\) 2022/2065](#), [nařízení \(EU\) 2022/1925](#), [nařízení \(EU\) 2024/1689](#) a [nařízení \(EU\) 2024/1083](#).

Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu z roku 2019⁵⁵ přispívá k podpoře inovací a zároveň umožňuje tvůrcům kontrolovat využívání jejich obsahu. Cílem aktu o AI je mimo jiné zajistit, aby vývoj a používání umělé inteligence respektovaly práva tvůrců v souladu se směrnicí o autorském právu. Komise bude i nadále usnadňovat provádění aspektů aktu o umělé inteligenci souvisejících s autorským právem a požadavků na transparentnost obsahu vytvářeného umělou inteligencí, jakož i účinné provádění výjimek týkajících se vytěžování textů a dat⁵⁶. Je rovněž zapotřebí jasný postoj EU k uplatňování mezinárodních pravidel pro platby licenčních poplatků.

Strategie pro využívání umělé inteligence⁵⁷ podpoří zavádění umělé inteligence v kulturním, kreativním a mediálním odvětví pro konkrétní případy použití, jako je virtuální produkce, interaktivní a imerzivní média, vyhledatelnost kulturního obsahu (zejména hudebního a literárního) a 3D digitální repliky kulturních památek a artefaktů. Ve Strategii pro využívání umělé inteligence je rovněž oznámeno zahájení studie o právních problémech souvisejících s výstupy a technologickými řešeními generovanými umělou inteligencí za účelem prevence a zmírnění rizik, že obsah umělé inteligence bude porušovat autorská práva. Kromě toho Komise přezkoumá směrnici o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu z roku 2019, bude nadále sledovat vývoj trhu a technologií a posoudí případnou potřebu dalšího zlepšení právního rámce autorského práva s cílem řešit výzvy vyplývající z vývoje trhu a technologií.

Na podporu této činnosti Komise plánuje vypracovat **novou strategii pro využívání umělé inteligence v kulturních a kreativních odvětvích** a zohlednit jejich specifické potřeby ve svých budoucích digitálních politikách, aby Evropa mohla využít své kulturní bohatství a lidskou kreativitu v souladu s technologickým pokrokem.

Pro kritické a tvůrčí zapojení do digitálního kulturního prostředí jsou nezbytné digitální vzdělání, gramotnost a dovednosti. Unie dovedností upevňuje ústřední roli vzdělávání a odborné přípravy při zvyšování konkurenceschopnosti a suverenity EU. Na základě výsledků akčního plánu digitálního vzdělávání přispěje plán pro budoucnost digitálního vzdělávání a dovedností do roku 2030 k rozšíření a prohloubení digitálních dovedností v oblasti kreativity, imerzivních zážitků a uměleckých inovací, digitalizace, mediální gramotnosti, informovanosti o kybernetické bezpečnosti a vícejazyčného přístupu k digitálním službám. Komise poskytne přístup k praktickým školením seznamujícím s umělou inteligencí a podpoří školení multidisciplinárních profilů pro odvětví, která intenzivněji využívají digitální technologie a potřebují talenty v oblasti umělé inteligence, včetně kulturního, kreativního a mediálního odvětví.

Využití digitální transformace s sebou nese také další uvolnění inovačního potenciálu kulturních odvětví, zejména prostřednictvím projektů EU financovaných z programu Horizont

⁵⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES.

⁵⁶ Komise usnadnila vypracování kodexu správné praxe, který podrobně popisuje pravidla pro obecnou umělou inteligenci (GPAI) a který byl schválen jako vhodný kodex, z něž mohou poskytovatelé vycházet při prokazování plnění svých povinností podle aktu o umělé inteligenci. Přijala také šablonu pro poskytovatele modelů GPAI pro shrnutí obsahu použitého k tréninku jejich modelů. Probíhá studie proveditelnosti registru výjimek v rámci výjimky pro vytěžování textu a dat a plánuje se další studie, která má pomoci posoudit pravidla směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu, včetně výjimky pro vytěžování textu a dat. Kromě toho Komise zahájila proces vypracování nového kodexu správné praxe pro transparentnost obsahu vytvořeného umělou inteligencí v souladu s článkem 50 aktu o umělé inteligenci.

⁵⁷ COM(2025) 723 final.

Evropa nebo práce vysokoškolských institucí při překonávání mezer ve znalostech a podpoře podnikání.

5.2 Podpora regionálního, územního a místního rozvoje vedeného kulturou

Kulturní příležitosti a infrastruktura musí být rovnoměrně dostupné ve všech členských státech, regionech a územích, včetně okrajových, venkovských, ostrovních, pobřežních a odlehlých oblastí (jako jsou nejvzdálenější regiony EU), které čelí takovým problémům, jako je vylidňování, stárnutí populace, geografické překážky a menší počet a horší kvalita služeb. Přibližně 38 % Evropanů ve venkovských oblastech však považuje vzdálenost od místa konání kulturních akcí za překážku v přístupu⁵⁸.

Řešení těchto nedostatků je nezbytné pro plné uvolnění společenského potenciálu kultury a podporu účinného práva zůstat na místě. Vyžaduje to kulturní politiky a investiční opatření, které jsou **začleněny do širších integrovaných plánů územního rozvoje a specificky přizpůsobeny místním potřebám. Při zachování a propagaci evropského kulturního dědictví hraje zásadní roli také kulturní cestovní ruch.**

V tomto ohledu má ústřední roli politika soudržnosti EU. V letech 2021 až 2027 bylo na přímé investice do kultury a kulturního dědictví v regionech a územích vyčleněno více než 5 miliard EUR, které podpoří přes 24 000 objektů z oblasti kultury, kulturního dědictví a cestovního ruchu⁵⁹. Kromě toho podporuje kulturu ve venkovských oblastech společná zemědělská politika (SZP). Tato podpora pomáhá posilovat úlohu kultury v socioekonomickém a územním rozvoji. Komise i nadále povzbuzuje k práci na zajištění dalšího pokroku v této oblasti ve spolupráci s celostátními, regionálními a místními orgány a příslušnými zúčastněnými stranami.

Do budoucna bude **strategie EU pro udržitelný cestovní ruch**⁶⁰ dále podporovat udržitelný kulturní cestovní ruch jako katalyzátor ochrany kulturního dědictví, sociální soudržnosti, environmentální udržitelnosti a hospodářské konkurenceschopnosti v celé Evropě. Kromě toho Komise pracuje na projektu vzájemného učení, jehož cílem je **rozšířit příležitosti pro kulturní pracovníky a kreativní pracovníky ve venkovských oblastech, a zvýšit tak atraktivitu regionu a udržet v něm mladé lidi.** Dále bude **nástroj Nový evropský Bauhaus na období 2025–2027 financovat také projekty zaměřené na oživení čtvrtí prostřednictvím udržitelného, inkluzivního a kvalitního designu.**

Oživující role kultury je stejně tak patrná v městském prostředí. **Evropská hlavní města kultury**⁶¹ v uplynulých 40 letech úspěšně stimulovala kulturní nabídku v hostitelských městech. Zvýšila se tak kulturní živost, podpořil hospodářský růst a posílily komunitní vazby ve městech po celé Evropě. Na základě tohoto úspěchu je Komise i nadále odhodlána tuto iniciativu rozvíjet a navrhne **nový právní základ pro pokračování a posílení iniciativy Evropská hlavní města kultury i po roce 2033.**

5.3 Zachování, ochrana a podpora kulturního dědictví a zároveň posílení soudržnosti a odolnosti

Podpora, zachování a ochrana kulturního dědictví, včetně jeho digitálního rozměru, zůstává hlavní prioritou tvorby politiky EU a jejího financování, což je podporováno prostřednictvím takových iniciativ, jako je označení „Evropské dědictví“, Dny evropského dědictví, cena

⁵⁸ [Zvláštní průzkum Eurobarometr 562 o postojích Evropanů ke kultuře.](#)

⁵⁹ Údaje o přidělech EU na kulturu a kulturní dědictví v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj (včetně jeho složky Evropská územní spolupráce – Interreg) byly získány 8. září 2025. Čísla odrážejí pouze přímé přiděly.

⁶⁰ [Strategie EU pro cestovní ruch.](#)

⁶¹ [Evropská hlavní města kultury – Kultura a kreativita.](#)

Evropského dědictví / cena Europa Nostra nebo Hub pro evropské dědictví. Na základě těchto úspěchů Komise **obnoví a posílí označení „Evropské dědictví“**, aby zajistila jeho trvalý význam.

Komise **podporuje digitalizaci a digitální transformaci odvětví kulturního dědictví** prostřednictvím takových iniciativ, jako je Europeana, která nyní zahrnuje více než 65 milionů digitálních položek⁶², a cloud pro kulturní dědictví⁶³ nebo **společný evropský datový prostor pro kulturní dědictví**⁶⁴. Tato opatření zlepšují přístup ke kvalitním datům (včetně 3D), podporují opakované použití v různých odvětvích a urychlují zavádění nových technologií prostřednictvím možností školení a zvyšování kvalifikace. Komise bude v této oblasti pokračovat ve svých podpůrných opatřeních.

Kulturní dědictví čelí mnoha rizikům: člověkem způsobeným katastrofám, jako jsou ozbrojené konflikty, změna klimatu a zhoršování životního prostředí, a přírodním nebezpečím⁶⁵, jak ukázala agresivní válka Ruska proti Ukrajině, nedávné lesní požáry, zemětřesení a záplavy v Evropě. V oblasti kultury a kulturního dědictví je proto naléhavě nutné vytvořit a zavést plány krizové připravenosti a řízení rizik a mechanismy a postupy spolupráce.

V souladu s pracovním plánem EU pro kulturu na období 2023–2026 a Strategii EU unie připravenosti⁶⁶ posiluje EU spolupráci a připravenost prostřednictvím takových mechanismů, jako je Mechanismus civilní ochrany EU, a iniciativ, jako je PROCULTHER⁶⁷ a projekt READY⁶⁸ pod vedením centra ICCROM⁶⁹, které posilují schopnosti členských států účinně zvládat rizika pro kulturní dědictví při katastrofách, extrémních jevech souvisejících s klimatem a konfliktech. V této oblasti je prostřednictvím programu Horizont Evropa podporován průkopnický výzkum a Komise získala praktické zkušenosti při podpoře ukrajinského kulturního dědictví a umělců. V souvislosti s riziky bude Komise i nadále spolupracovat s členskými státy na zajištění ochrany a kontinuity přístupu k cennému digitálnímu dědictví (včetně dědictví vzniklého v digitální podobě) a na zlepšení ochrany digitálního kulturního dědictví mimo hranice jednotlivých států, což nabývá na významu v souvislosti s rostoucími přírodními, kybernetickými a jinými hrozbami.

Pro ochranu kulturního dědictví a kolektivní paměti je rovněž zásadní boj proti nedovolenému obchodování s kulturními statky. Trestné činy, jako jsou krádeže, nelegální výkopy, rabování a padělání, mají přímý dopad na identitu, soudržnost a odolnost komunit, zejména v krizových a konfliktních oblastech, a mohou být výnosné pro organizovaný zločin, některé strany konfliktu nebo teroristy. Kulturní statky mohou být atraktivní pro související trestné činy, jako je praní peněz, obcházení sankcí nebo zkrácení daně, což je vystavuje riziku.

Akční plán EU proti nedovolenému obchodu s kulturními statky⁷⁰, nařízení EU o vstupu a dovozu kulturních statků⁷¹, směrnice o praní peněz⁷² a několik výzkumných projektů

⁶² [Statistický přehled Metis](#).

⁶³ [Cloud pro kulturní dědictví – Evropská komise](#).

⁶⁴ [Společný evropský datový prostor pro kulturní dědictví](#).

⁶⁵ [Závěry Rady o přístupu EU ke kulturnímu dědictví v konfliktech a krizích a závěry Rady o řízení rizik v oblasti kulturního dědictví 2020/C 186/01](#).

⁶⁶ [Připravenost – Evropská komise](#).

⁶⁷ [PROCULTHER – Ochrana kulturního dědictví před následky katastrof](#).

⁶⁸ [READY – Odolnost kulturního dědictví vůči katastrofám, klimatickým rizikům a složitým mimořádným událostem](#).

⁶⁹ ICCROM je zkratka pro Mezinárodní centrum pro studium ochrany a restaurování kulturního dědictví.

⁷⁰ [COM\(2022\) 800 Sdělení Komise o Akčním plánu EU proti nedovolenému obchodu s kulturními statky](#).

⁷¹ [Nařízení \(EU\) 2019/880](#).

⁷² [Směrnice \(EU\) 2024/1640](#).

financovaných EU⁷³ vytvořily pevný rámec pro probíhající i budoucí koordinovanou činnost v této oblasti. Komise rovněž spolupracuje s Mezinárodní radou muzeí v oblasti prevence, výzkumu, vyšetřování a bezpečnosti muzeí, včetně obnovy jejího Mezinárodního střediska pro sledování nedovoleného obchodu s kulturními statky, a navázala dialog s trhem s uměním za účelem výměny informací a podpory etických postupů⁷⁴.

V budoucnu bude Komise nadále podporovat zlepšení sledovatelnosti kulturních statků, náležitou péči a využívání inovativních technologií a mobilizovat všechny zúčastněné strany k lepší ochraně kulturního dědictví a boji proti trestné činnosti související s kulturním dědictvím.

5.4 Kreativní cesty k řešení změny klimatu a environmentální udržitelnosti

Kulturní odvětví by měla být dále mobilizována, aby podporovala opatření v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti, a aktéři v oblasti kultury by měli být zmocněni k vedení zelené transformace. Komise bude nadále podporovat dialog mezi zúčastněnými stranami v oblasti kultury a životního prostředí, mimo jiné uspořádáním **semináře o úloze kultury a umění v souvislosti s udržitelným životem**.

Důležitá zůstává podpora společné kultury architektury a designu a investice do kvalitního životního prostředí pro všechny prostřednictvím takových iniciativ, jako je **Nový evropský Bauhaus**. S cílem využít transformační sílu umění a kultury pro kreativitu a inovace přijme Komise **sdělení a návrh doporučení Rady o budoucnosti Nového evropského Bauhausu** a bude usilovat o další podporu kultury prostřednictvím souvisejících iniciativ.

Kulturní odvětví se musí zabývat takovými otázkami, jako je energetická účinnost, která by v případě kulturního dědictví měla být v rovnováze s respektováním jeho integrity. Je třeba dále podporovat praktické nástroje a iniciativy, jako je například kalkulačka emisí uhlíku MEDIA pro evropskou audiovizuální produkci, která je v současné době vyvíjena s podporou složky MEDIA programu Kreativní Evropa⁷⁵, nebo projekt Go Green pro zachování kulturního dědictví, financovaný z programu Horizont Evropa⁷⁶.

Na základě dosaženého pokroku bude podpora EU pro ekologizaci kulturních odvětví pokračovat. Jedním z příkladů je plánované zahájení nového ambiciózního **evropského partnerství v oblasti výzkumu a inovací pro odolné kulturní dědictví**, které je spolufinancováno programem Horizont Evropa a doplňuje skupinu probíhajících akcí v oblasti výzkumu a inovací. V rámci tohoto partnerství se bude investovat do výzkumu a inovací s cílem zlepšit zachování evropského kulturního dědictví a přispět ke klimatické neutralitě tím, že se budou rozvíjet tradiční i inovativní postupy, techniky a materiály zjištěné na základě výzkumu kulturního dědictví. Komise se bude rovněž nadále zasazovat o plné začlenění **kultury a kulturního dědictví do mezinárodní agendy v oblasti přizpůsobování se změně klimatu** prostřednictvím příslušných koordinačních mechanismů a mezinárodních fór.

6. EU, která podporuje mezinárodní kulturní vztahy a partnerství

Zachování míru, předcházení konfliktům a posilování mezinárodní bezpečnosti jsou součástí smyslu existence Unie a jedním z jejích klíčových cílů v oblasti vnější činnosti. Kultura přispívá k tomuto úsilí jako zprostředkovatel míru, katalyzátor udržitelného rozvoje a most mezi lidmi.

V současné křehké geopolitické situaci, kdy dochází k zahraniční manipulaci s informacemi a vměšování, se kultura stále více stává strategickou oblastí vlivu. V celosvětovém měřítku

⁷³ [Inovace v boji proti nedovolenému obchodu s kulturními statky – Úřad pro úřední tisky EU.](#)

⁷⁴ [Podskupina pro trh s uměním \(E03650/2\) – Rejstřík expertních skupin Komise a dalších podobných subjektů.](#)

⁷⁵ [Společná kalkulačka emisí uhlíku pro evropské audiovizuální odvětví: na cestě k ekologicky uvědomělé budoucnosti.](#)

⁷⁶ [GoGreen project.](#)

některé země aktivně využívají kulturu k utváření vnímání a identity, aby legitimizovaly politické cíle. Aby EU zůstala odolná a důvěryhodná, musí si tuto skutečnost uvědomovat a reagovat na ni tím, že v mezinárodních kulturních vztazích posílí svůj přístup založený na hodnotách a využije svou vlastní bohatou kulturní rozmanitost jako strategickou výhodu, která posiluje vnější činnost, podporuje odolnost společnosti, stabilitu, usmíření a přispívá k naší kolektivní bezpečnosti.

Členské státy EU, její partneři a mezinárodní organizace stále více očekávají, že EU bude v oblasti kultury jednat důsledněji a ambiciózněji na celosvětové scéně a v mnohostranných kontextech. Přidaná hodnota EU spočívá v tom, že je více než jen součtem svých částí, což dokazuje i její účast na významných kulturních akcích a akcích veřejné diplomacie v partnerských zemích.

6.1 Strategické začlenění kultury do vnější činnosti EU

Rozvíjením vnějšího rozměru Kulturního kompasu může EU chránit a podporovat kulturní rozmanitost, posílit svou globální roli a přinést hmatatelné výhody společností na celém světě. Dosažení tohoto cíle vyžaduje politickou vůli, koordinovanou činnost a společný závazek učinit kulturu nedílnou součástí a strategickým zdrojem pro zapojení Evropy do světa. V tomto ohledu hrají důležitou roli delegace EU.

Na základě zkušeností získaných například z balíčku „Tým Evropa pro kulturní dědictví na Ukrajině“ a přístupu Týmu Evropa k „Posilování partnerství mezi africkými a evropskými muzei“ by se tyto modely měly uplatňovat systematictěji, a to i v regionech, které čelí přírodním katastrofám, ozbrojeným konfliktům nebo hospodářské nestabilitě. Platforma pro kulturní vztahy představila obnovený přístup, jehož jádrem je angažovanost založená na společném dialogu, společné tvorbě a udržitelných partnerstvích. Projekt Evropské kulturní prostory ukázal, že společně vytvořené kulturní iniciativy s místními kořeny mohou posílit vzájemné porozumění a mít trvalý dopad. V zájmu udržení tohoto úsilí zahájí Komise **novou fázi Platformy pro kulturní vztahy v celosvětovém měřítku**. Bude také pokračovat v úzké **spolupráci se sítí národních kulturních institucí EU** s cílem prohloubit mezinárodní kulturní vztahy.

Aby byla hodnota kultury uznána jako klíčový strategický pilíř vnější činnosti EU, posílí EU systematické a strategické začleňování kultury do svých vnějších politik a programů, i prostřednictvím strategie Global Gateway. Je třeba důsledně mobilizovat příslušné nástroje, jako je NDICI – Globální Evropa⁷⁷.

Aby se maximalizoval dopad, měly by politiky a opatření v oblasti mezinárodních kulturních vztahů posílit a podpořit meziodvětvovou spolupráci mezi kulturou a zahraničními věcmi na místní, regionální i celostátní úrovni a se zúčastněnými stranami. Víceúrovňová a meziodvětvová spolupráce zajišťuje, že kulturní opatření odrážejí jak politické priority, tak potřeby komunit v terénu. V tomto duchu navrhne Komise a vysoká představitelka pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedkyně Evropské komise aktualizaci **strategie EU pro mezinárodní kulturní vztahy** (společné sdělení z roku 2016⁷⁸).

6.2 Rozšíření kulturní spolupráce v rámci procesu rozšiřování a integrace, jakož i ve vztazích se sousedními zeměmi a regiony

⁷⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009; [Úřední věstník L 209/2021](#).

⁷⁸ [Společné sdělení Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy \(JOIN/2016/029\)](#).

Kulturní spolupráce hraje zásadní roli při sbližování kandidátských a potenciálních kandidátských zemí s EU. Sladění jejich kulturních politik s normami EU, podpora profesních výměn a zachování kulturní rozmanitosti a přispívání k ní jim může pomoci posílit jejich integrační cesty. Programy EU, jako je Kreativní Evropa, EU4Culture⁷⁹, nástroj předvstupní pomoci (NPP)⁸⁰ a TAIEX⁸¹, již prokázaly svou hodnotu při podpoře kulturních odvětví kandidátských a potenciálních kandidátských zemí a při prosazování většího pocitu sounáležitosti a společné evropské identity. Tyto iniciativy vytvářejí kvalitní pracovní místa, stimulují udržitelný růst a podporují vzájemné porozumění mezi partnerskými zeměmi a členskými státy. Tento typ podpory by měl v procesu rozšiřování pokračovat. Rovněž bude aktivně podporována účast mládeže v procesu rozšíření, a to na základě úspěšných iniciativ, včetně laboratoří pro mládež.

Komise bude nadále posilovat politický dialog o kultuře s kandidátskými zeměmi, potenciálními kandidátskými zeměmi a sousedními zeměmi v úzké spolupráci s členskými státy EU. Zahájí také novou fázi **programu EU4Culture** v regionu východního sousedství. Kromě technické spolupráce nabízejí kulturní výměny příležitosti k dialogu a výměně a silný narativ, který představuje členství v EU nejen jako právní a ekonomický proces, ale také jako společný kulturní projekt. Rovněž bude aktivně podporována účast mládeže v procesu rozšíření, a to na základě úspěšných iniciativ, včetně laboratoří pro mládež.

Užší spolupráce v oblasti kultury navíc prospěje vztahům Unie se sousedními zeměmi i mimo ně. Například bohaté hmotné i nehmotné dědictví jižního Středomoří poskytuje pevný základ pro budoucí spolupráci prostřednictvím kultury, udržitelného kulturního cestovního ruchu a rozvoje založeného na kulturním dědictví. Nový pakt pro Středomoří⁸² nabízí příležitost postavit kulturní dědictví a kreativní odvětví do centra dialogu a iniciativ v oblasti spolupráce a koordinace. V souvislosti s paktem Komise zahájí novou **evropsko-středomořskou iniciativu pro kulturu, sport a cestovní ruch**.

Kromě toho Komise na základě zkušeností s programem Kreativní Evropa navrhla, aby třetí země měly i nadále možnost účastnit se programu AgoraEU.

6.3 Posílení multilateralismu prostřednictvím kultury

Podpora multilateralismu prostřednictvím kultury má i nadále zásadní význam pro posílení role EU jako globálního aktéra, pro rozvoj mezikulturního dialogu a pro budování partnerství, která přispívají k míru, vzájemnému respektu a prosperitě na celém světě. Svou aktivní účastí na mnohostranných fórech, jako je UNESCO (mimo jiné v rámci konference Mondiacult⁸³), G7 a G20, pomáhá EU utvářet mezinárodní kulturní politiky a zajišťuje soudržnost politik ve všech odvětvích. EU by měla být vůdčí silou při převádění těchto závazků do konkrétních opatření a přispívat k posílení úlohy kultury v agendě udržitelného rozvoje po roce 2030 tím, že bude nadále podporovat přístupy založené na důkazech.

⁷⁹ [Stránka projektu EU – EU NEIGHBOURS east](#).

⁸⁰ Prostřednictvím [nástroje předvstupní pomoci EU \(NPP\)](#) bylo financováno několik projektů, například na západním Balkáně, jejichž cílem je zlepšit kulturní spolupráci jako hnací sílu usmíření a dobrých sousedských vztahů a podpořit dlouhodobou regionální stabilitu a vzájemné porozumění.

⁸¹ [TAIEX – Evropská komise](#).

⁸² [Společné sdělení o Paktu pro Středomoří – Blízký východ, severní Afriku a Perský záliv](#)

⁸³ Světová konference UNESCO o kulturních politikách a udržitelném rozvoji.

7. Evropská kultura: strategická investice

Podpora vize a ambiciózních politických cílů Kulturního kompasu pro Evropu vyžaduje systematictější mobilizaci stávajících a budoucích nástrojů financování na všech úrovních, souběžně se soukromými investicemi a filantropií.

7.1 Průběžné účelové financování

Prostřednictvím programu Kreativní Evropa a navrhovaného programu AgoraEU na období 2028–2034, který spojuje kulturu, média, hodnoty a práva a navazuje na úspěchy současných programů Kreativní Evropa a CERV, bude zajištěna průběžná a účelová finanční podpora EU pro evropské kulturní a kreativní odvětví a průmysly. V souladu se svým návrhem chce Komise navázat na odkaz a úspěchy programu Kreativní Evropa a navrhla zdvojnásobení rozpočtu na kulturu. Komise bude věnovat zvláštní pozornost zjednodušení, mimo jiné prostřednictvím většího využívání kaskádových grantů a financování bez vazby na náklady a jednorázové částky, což by mělo umožnit jeho větší účinnost a zajistit jeho větší dostupnost.

7.2 Začlenění do všech finančních nástrojů EU

Současné financování kultury z různých programů EU má zásadní význam pro podporu vzdělávání, výzkumu, inovací, digitalizace, dynamiky malých a středních podniků, aktivního občanství a kulturních akcí se zeměmi mimo EU⁸⁴. Příručka o **financování CulturEU** pomohla zúčastněným stranám zorientovat se a pochopit, jak různé nástroje financování EU přistupují ke kultuře a jak ji financují⁸⁵. Komise **ji bude aktualizovat tak, aby odrážela možnosti financování kultury v příštím rozpočtu EU**.

Pro **příští víceletý finanční rámec Komise navrhla podporovat kulturu v rámci příslušných nástrojů EU**, včetně Evropského fondu pro konkurenceschopnost, programu Horizont Evropa, plánů národního a regionálního partnerství a nástroje Globální Evropa. Na jeho podporu Komise vypracuje **pokyny pro strategické investice do kultury**, které budou v souladu s klíčovými směry Kulturního kompasu.

7.3 Využití soukromého financování

Zkoumání inovativních mechanismů financování kulturních a kreativních odvětví a průmyslů má zásadní význam pro zajištění jejich dlouhodobé udržitelnosti. **Důrazně je podporována spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem** s cílem rozšířit zdroje financování kultury, například doplněním grantů o **tržní nástroje, začleněním nových přístupů k financování, včetně filantropie a partnerství veřejného a soukromého sektoru**, přizpůsobených specifickým potřebám odvětví.

Jako alternativu k tradičnímu grantovému financování Komise společně s Evropským investičním fondem (EIF) vyvinula inovativní finanční nástroje. Jejich cílem je využít finanční trhy, a to jak kapitálové, tak úvěrové, ve prospěch médií a dalších kulturních a kreativních odvětví. V zájmu dalšího posílení rozmanitosti a konkurenceschopnosti kulturních odvětví a v návaznosti na dobré výsledky záruk InvestEU v oblasti médií a s pomocí záručního nástroje pro kulturní a kreativní odvětví⁸⁶ a nástroje kapitálových investic MediaInvest⁸⁷ bude Komise zkoumat nové **finanční nástroje pro mobilizaci soukromého kapitálu a usnadnění investic**

⁸⁴ Například Erasmus+, Horizont Evropa, Digitální Evropa, InvestEU, CERV a NDICI.

⁸⁵ [Příručka o financování CulturEU – Kultura a kreativita](#).

⁸⁶ [Záruční nástroj pro kulturní a kreativní odvětví](#), který byl do roku 2020 původně financován programem Kreativní Evropa, od roku 2021 pak programem InvestEU a který je realizován prostřednictvím účinné spolupráce mezi Komisí a Evropským investičním fondem.

⁸⁷ [MediaInvest – Podpora investic do evropského audiovizuálního sektoru | Formování digitální budoucnosti Evropy](#).

do kulturních a kreativních odvětví, včetně startupů a podniků, s cílem zvýšit jejich schopnost tvořit a inovovat.

8. Závěry a další postup

Kulturní kompas pro Evropu stanoví ambiciózní a posílený rámec politiky EU v oblasti kultury. Jeho výhledová opatření jsou podpořena třemi zastřešujícími politickými nástroji pro jeho provádění: pravidelnou zprávou o stavu kultury v EU, strukturovaným dialogem EU o kultuře a datovým centrem EU pro kulturu.

Posílení strategického zaměření tohoto Kulturního kompasu vyžaduje posílení politického závazku a investic do kultury. V tomto duchu se dnes předkládá návrh společného prohlášení s názvem „Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu“. Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby návrh zvážily s cílem dosáhnout společně dohodnutého znění a prohlášení spolupodepsat jako signál společného záměru.

Komise bude rovněž spolupracovat s dalšími veřejnými institucemi, zúčastněnými stranami v oblasti kultury, aktéry občanské společnosti, příslušnými organizacemi a všemi ostatními zúčastněnými stranami, aby se aktivně zapojila do naplňování vysokých ambicí Kulturního kompasu pro Evropu.

PŘÍLOHA 1: STĚŽEJNÍ AKCE KULTURNÍHO KOMPASU PRO EVROPU

V následujícím seznamu jsou uvedena opatření, která Komise přijme k provádění Kulturního kompasu pro Evropu.

Číslo	Opatření	Termín
VIZE: Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu		
1.	Navrhnout společné prohlášení Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise s názvem „Evropa pro kulturu – kultura pro Evropu“.	4. čtvrtletí 2025
2.	Podat zprávu o stavu kultury v EU a zorganizovat strukturovaný dialog EU se zúčastněnými stranami.	3. čtvrtletí 2027 (stav kultury) 3. čtvrtletí 2026 (dialog)
3.	Zřídit datové centrum EU pro kulturu spravované Evropskou komisí.	od 3. čtvrtletí 2027
Klíčový směr 1: HODNOTY A PRÁVA		
4.	Navrhnout novou Evropskou cenu za scénická umění.	2. čtvrtletí 2027
5.	Zpráva na podporu členských států při zvyšování účasti a podpory osob se zdravotním postižením v oblasti kultury.	1. čtvrtletí 2028
6.	Vytvořit dobrovolný rámec pro vzájemné uznávání průkazů pro vstup do kulturních institucí a památkových objektů pro mladé lidi vydávaných na vnitrostátní úrovni, propagovat mezi mladými lidmi kulturní trasu DiscoverEU a rozšířit kulturní nabídku v rámci stávající slevové karty EU pro mládež (financované v rámci programu Erasmus+).	4. čtvrtletí 2027 (průkazy) 2. čtvrtletí 2026 (DiscoverEU) 2. čtvrtletí 2026 (karta mládeže)
Klíčový směr 2: UMĚLCI A LIDÉ		
7.	Navrhnout Chartu umělců EU po konzultaci se sociálními partnery a zúčastněnými stranami.	2. čtvrtletí 2027
8.	Zřídit síť kulturních ambasadorek mládeže, v níž budou probíhat diskuse o otázkách kulturní politiky.	od roku 2026
9.	Předložit pokyny EU pro kulturu, zdraví a kvalitu života.	2028
Klíčový směr 3: KONKURENCESCHOPNOST, ODOLNOST, SOUDRŽNOST		
10.	Představit strategii umělé inteligence pro kulturní a kreativní odvětví.	1. čtvrtletí 2027
11.	Rozvíjet společný evropský datový prostor pro kulturní dědictví v kontextu připravované strategie zavádění datového prostoru na období 2025–2030.	od 4. čtvrtletí 2025
12.	Posílit označení „Evropské dědictví“ a program „Evropská hlavní města kultury“ po roce 2033.	2. čtvrtletí 2026
13.	Přijmout sdělení a návrh doporučení Rady o budoucnosti Nového evropského Bauhausu, které využívají transformační sílu umění a kultury pro kreativitu a inovace.	4. čtvrtletí 2025
14.	Zahájení nového evropského partnerství v oblasti výzkumu a inovací pro odolné kulturní dědictví.	2. čtvrtletí 2026
Klíčový směr 4: MEZINÁRODNÍ		

Číslo	Opatření	Termín
15.	Společně s vysokou představitelkou pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedkyní Evropské komise aktualizovat strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy.	4. čtvrtletí 2027
16.	Společně s vysokou představitelkou pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředsedkyní Evropské komise využívat přístup Tým Evropa pro kulturu s cílem podpořit sdružování zdrojů EU a členských států v oblasti kultury a kulturního dědictví.	průběžně
17.	Zahájení nové fáze programu EU4Culture ve východním sousedství.	4. čtvrtletí 2025
18.	Zahájení evropsko-středomořské iniciativy pro kulturu, sport a cestovní ruch v rámci Paktu pro Středomoří.	1. čtvrtletí 2026

INVESTICE

19.	Zjednodušit přístup k financování kultury z prostředků EU a aktualizovat příručku o financování CultureEU.	průběžně (CE) 4. čtvrtletí 2028 (CultureEU)
20.	Vypracovat pokyny EU pro strategické investice do kultury a ve spolupráci s příslušnými finančními institucemi prozkoumat inovativní investiční nástroje pro přilákání soukromého kapitálu, včetně filantropie.	4. čtvrtletí 2028